

ปัญหาทางกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการทหาร : ศึกษาเฉพาะกรณี
การร้องทุกข์ของข้าราชการทหาร

ร้อยโท หมิง สุกนธา ศรีภิรมย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-311-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019542

147426/111

LEGAL PROBLEM IN MILITARY DISCIPLINES : A CASE STUDY OF
THE OFFICER'S COMPLAINTS

Lieutenant Sukontha Sribhiromya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-311-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาทางกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร : ศึกษาเฉพาะกรณีการร้องทุกข์ของ
ข้าราชการทหาร
โดย ร้อยโท หมิง สุคนธา ศรีภิรมย์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พลอากาศตรี ปราบ ปราบศรีภูมิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังคสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พลอากาศตรี ปราบ ปราบศรีภูมิ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.รังสิกร อุปพงศ์)

..... กรรมการ
(พลโท โกวิท มัชฌิมจันทร์)

ร้อยโทหญิง สุคนธา ศรีภิรมย์ : ปัญหาทางกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการทหาร : ศึกษาเฉพาะกรณีการร้องทุกข์ของข้าราชการทหาร (LEGAL PROBLEM IN MILITARY DISCIPLINES : A CASE STUDY OF THE OFFICER'S COMPLAINTS) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์, 161 หน้า. ISBN 974-582-311-2

สิทธิในการร้องทุกข์ของข้าราชการทหารนั้นเป็นหลักในการให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการทหาร เพื่อแก้ไขทุกข์ให้กับข้าราชการทหารที่เดือดร้อนเสียหาย แต่ในปัจจุบันข้าราชการทหารไม่นิยมใช้สิทธิร้องทุกข์ เนื่องจากกฎหมายที่จะใช้เกี่ยวกับการร้องทุกข์นั้นไม่เปิดโอกาสให้ข้าราชการทหารได้ใช้สิทธิร้องทุกข์อย่างมั่นใจว่าตนจะได้รับการแก้ไขทุกข์ อีกทั้งกฎหมายในเรื่องการร้องทุกข์ยังไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมถึงการใช้อุปินาของผู้บังคับบัญชาที่ใช้อย่างมิชอบหรือบิดเบือน (Abuse of Discretion) ดังนั้นการวิจัยเรื่องนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ไขระบบและวิธีการร้องทุกข์ของข้าราชการให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันการร้องทุกข์ของข้าราชการทหารยังไม่เป็นระบบและไม่มีวิธีการร้องทุกข์ที่เป็นระเบียบเดียวกัน อีกทั้งข้าราชการไม่นิยมจะร้องทุกข์ รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ร้องทุกข์ จึงสมควรที่จะได้พิจารณาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการร้องทุกข์ในพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. 2477 โดยมีบัญญัติถึงหลักเกณฑ์ของวิธีพิจารณาเรื่อง ร้องทุกข์ให้เป็นระบบ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเหมาะสมสำหรับข้าราชการทหารในลักษณะที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อ นิสิต ร.พ.หญิง สุคนธา ศรีภิรมย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พล.อ.ต. ธีรเดช ธีรเดช

: MAJOR LAW
KEY WORD: : MILITARY DISCIPLINES! THE OFFICER'S COMPLAINTS

SUKONTHA SRIBHIROMYA, LIEUTENANT : LEGAL PROBLEM IN MILITARY DISCIPLINES : A CASE STUDY OF THE OFFICER'S COMPLAINTS. THESIS ADVISOR :
Dr. NANTAVAT BORAMANANDA. 161 pp. ISBN 974-582-311-2

The right to petition is a standard practice of according justice to military personnel in order to redress their grievances. Nevertheless, military personnel hardly exercise this right today since the laws governing petitioning do not allow military personnel an opportunity to exercise their right with some degree of certainty that their grievances will be amended. Furthermore, the laws on petitioning are not clear and do not take into consideration commander's uses and abuses of discretion. The objective of this research is to modify the existing system and method of petitioning in order to make them clear and efficient so that the laws on petitioning can achieve their intended effect and become a useful tool for effective personnel management.

The research reveals the present state of military personnel's petitioning to be unsystematic, without any conformity and provision to protect petitioners, both redounding to their disinclination to petition. It then becomes necessary and appropriate to revise the law on petitioning as appeared in Military Discipline Act. B.E. 2477 by systemizing the rule governing consideration of petition in order to render justice and suitability to military personnel on the basis of standard uniformity.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา 2531.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ร.ท.หญิง กุศลชา ๗๕๗๖๕.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อ.ดร. ปิ่นวิไล มรรณดี.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....พล.อ.ต. ๒๒๗ ๒๒๗.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ อาจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และพลอากาศตรี ปราบปราบศรีภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อกำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสอง ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังคสุวรรณ ที่ได้กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.รังสิกร อุพงษ์ และ พลโท โกวิท มัชฌมจันทร์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่านที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ อีกทั้งให้ข้อมูลพร้อมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ ประจำห้องสมุดชั้น 4, ชั้น 5 และเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณ นาวาอากาศเอกฤกษ์ชัย ชีพสมล พันโท สุรสิทธิ์ ทรุฑเวโช พันโท สรรชัย อจลานนท์ พันตรี ชาญ โกมลหิรัญ เรือเอกวิสุทธิศักดิ์ สุพรรณพงษ์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมด ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ของผู้เขียนที่คอยให้กำลังใจเสมอมา

คุณประโยชน์และความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอ เทอตนบูชาพระคุณของบิดามารดา และคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา

รอยโท หลิง สุคนธา ศรีภิรมย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง.....	4
บทที่ 1 บททั่วไป.....	5
1.1 ความหมายของวินัยข้าราชการทหาร.....	5
1.2 ความสำคัญของวินัยข้าราชการทหาร.....	6
1.3 ความแตกต่างของวินัยข้าราชการทหารกับข้าราชการประเภทอื่น.....	7
1.3.1 ข้าราชการทหารกับข้าราชการตำรวจ.....	7
1.3.2 ข้าราชการทหารกับข้าราชการพลเรือน.....	9
1.4 ความเป็นมาของกฎหมายเกี่ยวกับวินัยข้าราชการทหารในประเทศไทย.....	11
1.4.1 กฎหมายเกี่ยวกับวินัยข้าราชการทหารก่อนปี พ.ศ. 2476..	11
ก) กฎว่าด้วยยุทธวินัยและการลงอาญาทหารบกฐานละเมิด	
ยุทธวินัย ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2464.....	11
ข) กฎเสนานิติว่าด้วยอำนาจลงอาญาทหารเรือ ลงวันที่	
11 กันยายน พ.ศ. 2465.....	11
1.4.2 กฎหมายเกี่ยวกับวินัยข้าราชการทหารในปัจจุบัน	
(พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. 2476).....	16
ก) หลักกฎหมายว่าด้วยวินัยของข้าราชการทหาร.....	16

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	ข) ผู้มีหน้าที่รักษาวินัยและกำหนดโทษทางวินัย.....	17
	ค) บทกำหนดโทษเพื่อลงทัณฑ์ข้าราชการทหารในการกระทำ ผิดวินัย.....	18
	1.5 กฎหมายว่าด้วยการร้องทุกข์ของทหารในต่างประเทศ.....	21
บทที่ 2	การร้องทุกข์ของข้าราชการทหารตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. 2476.....	26
	2.1 ความหมาย แนวความคิด และเจตนารมณ์ของการร้องทุกข์.....	26
	ก) ความหมายของการร้องทุกข์.....	26
	ข) แนวความคิดของการร้องทุกข์.....	26
	ค) เจตนารมณ์ของการร้องทุกข์.....	27
	2.2 เหตุแห่งการร้องทุกข์.....	27
	2.3 ผู้มีสิทธิร้องทุกข์และขอบเขตแห่งการร้องทุกข์.....	28
	2.4 ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์.....	43
	2.5 การร้องทุกข์ของข้าราชการทหารเทียบเคียงกับการร้องทุกข์ของ ข้าราชการตำรวจ.....	45
บทที่ 3	ปัญหาในการร้องทุกข์ของข้าราชการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. 2476.....	50
	3.1 ปัญหาเกี่ยวกับเหตุแห่งการร้องทุกข์.....	50
	ก) ปัญหาเรื่องถ้อยคำของกฎหมายและการมีได้ระบุดุประสงค์ของ การร้องทุกข์ไว้ในกฎหมาย.....	50
	ข) ปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตแห่งการร้องทุกข์และเหตุแห่งการร้องทุกข์.....	51
	ค) ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีสิทธิร้องทุกข์.....	52
	3.2 ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์.....	53
	ก) อายุความร้องทุกข์.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข) คณะกรรมการพิจารณา เรื่องร้องทุกข์.....	54
ค) ปัญหาเรื่องการร้องทุกข์ด้วยวาจาและการพิจารณา เรื่องร้องทุกข์ เป็นวาจา.....	55
ง) ปัญหาเรื่องการร้องทุกข์เป็นหนังสือและการพิจารณา เรื่องร้องทุกข์ เป็นหนังสือ.....	55
จ) ปัญหาเกี่ยวกับวิธีพิจารณา เรื่องร้องทุกข์.....	56
3.3 ปัญหาเกี่ยวกับคำวินิจฉัยร้องทุกข์และการบังคับตามคำวินิจฉัยร้องทุกข์..	57
ก) ปัญหาเกี่ยวกับคำวินิจฉัยร้องทุกข์.....	57
ข) ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยร้องทุกข์.....	57
บทที่ 4 บทสรุปและขอเสนอแนะ.....	59
เอกสารอ้างอิง.....	71
ภาคผนวก.....	73
ประวัติผู้เขียน.....	161